

EESTI POLITSEILEHT

№ 14

11. märtsil 1922. a.

H. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — iga laupäew.

Tellimise hind: aasta peale . . . Mk. 800.—
 poole aasta peale . . . " 400.—
 weerand aasta peale . . . " 200.—

Üksik nummer maksab Mk. 13.—

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis.
 Awatud kell 9—3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:
 1/1 lehek. Mk. 2400.— 7/8 lehek. Mk. 300.—
 1/2 " " 1200.— 1/16 " " 175.—
 1/4 " " 600.— 1/32 " " 100.—
 Lehe eesküljel 75% tekstis 100% kallan.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksew arwe „Eesti Panga“ nr. 1056.

Kodanikkude möllimine maal.

Siseministri poolt 14. jaanuaril 1921. a. väljaantud määrusega („R. R.“ nr. 5 — 21. a.) on „kõik maja omanikud nii maal kui linnas, eht nende wõltnikud wõi asemikud“ kohustatud maja raamatuid pidama. Linnades koondatakse möllimislehed peale politseijaoskondade ka eriti adreßilaudadesse, kus niiviisi wõimalik on saada teateid kõigi linnaselutsewate isikute ja nende elukohtade üle. Kuid maal on kodanikkude registreerimine wallawalitsustega kohtadepeal piiratud. Sarnase olukorra järelduseks on küll see, et politsei maal majaraamatute juhuslise kontroleerimise puhul wahetewahel protokolle teeb, kui leiab, et keegi majas elutsew isik möllimata eht jälle wäljakolinud kodanik wäljakirjutamata on. Kuid tegelikult ei ole sarnasest möllimiskorrast maal politseile mingisugust kasu. Iga politseiametnik teab jutustada, kuidas oisitawa isiku jäljed pahasti lälesti ära kaowad, kui ta linnast maale elama asub ning dieli teada ei ole, kuhu tema sõitnud.

Tõsi küll, adreßleht nõuab linnast wäljasõitwate isikute käest teateid selle üle, kuhu nemad elama asuwad. Kuid isik, kes ennast kohtust, irahwist, maksudest eht teistest wäHEMEELDIVATEST kohustustest kõrwale hoida tahab, wõib üles anda, et ta näitusseks sõidab kuhugile walda Pärnu maakonda, ning selle asemel Lääne maa-

konda elama asuda. Sealjuures lasseb ta ennast oma uues elukohas rahulikult ka majaraamatusse sisse kirjutada, kui wiimane ülepea olemas on. Teab ta ju wäga hästi, et tema sisse möllimine majaseintest kaugemale ei ulata. Ja kuigi ta lõpuks politsei filmaringi satub, siis seletab ta wäga tõetruult, et temal enne tõesti mõte olnud Pärnu maakonda elama asuda, millest tema ka majaperemehele rääkinud, kuid wiimasel filmapilgul muutnud tema oma otsust; kuidas eht kuhu majaperemes teada maha möllinud, tema ei tea.

Ent teisiti kujuneks asi, kui ka maal elawate kodanikkude üle adreßilehed kokku koondatakse. Siiskutel, kellel põhjust on tuumunemisi politseiga pelgada, oieks rassem oma jälgi kaotada, kui ka maal elawate kodanikkude peale igas maakonnalinnas adreßilauad sisse seatakse. Iseäralisi raskesti see sisse seadmine sünnitada ei tohiks. Meie ajal leidub mittekirjaoškajaid isikuid maal ikka wähem ja wähem ning iga tooli-üüts külas on nii kirjatark, et ta adreßlehe täis täita suudab. Adreßlehtede kokkukoondamine wõiks wallawalitsuste läbi teostuda, sest et politsei jõud selleks liig nõrk on, kuna wallawalitsusel igas külas külatubjad käjutada on. Wallawalitsused saadaksid adreßlehed wastawatesse maakonna politseiwaliitustesse, kus niiviisi adreßilauad ka maal elawate isikute tarwis kujuneks.

Adresslaudade pidamine nõuaks teatud jõupingutust wallawalitsustelt ja maakonna politseivalitsustelt ainult esialgul, kui nad sisse seataks. Teada on ju, et maal elanikud nii sajebasti omi elukohti ei waheta, kui linnas. Peaküsimusets jääb siin asja rahaline külg. Kust raha wõtta, et sajadtuhandeid adresselehta trükkida lasta?

Kuid ka sellest küsimusets wõiks tahtmise juures üle saada. Olets ju loomulik, et iga elanik maal oma mõlmitkulud ise kannab ning paar marka adresselehe eest maksab. Samuti wõiks wäitese maksu nende adresslaudade teadete eest

sisse seada, mis eraisikutele wälja antakse. Nii eht oleksid adresslaudade jookswad kulud kaetud. Kui maakonna politseiuülematel alguses tarwiline summa adresselehtede trükkimiseks puuduks, siis wõiks siin eht maakonnawalitsused teatud awansidega abiiks tulla, sest et ka nemad sellest huvitud on, et köit maaelanikud, kui maksumaksjad, järjekindlalt registreeritaks. Kuigi lõpuks selguks, et maakondade adresselaud oma jõuga läbi ei saa, siis peab arwama, et walitus seda pisikest rahalist abi, mis selle igapidi kasulikele ettevõttele tarwis olets, mitte keelama ei saa.

Kriminaal oja.

Kriminalisti mõttetöö.

Dr. jur. Erich Anuska't'i järele A. L.

(5. järg.)

Mis tähtsus on sellel meie praktikas? Wäga suur. Induktiwised otsused seisawad inimlike kogemuste alusel; need on aga alati lahkendilised olnud ja jääwad ka edespäi niisugusteks. Seega seisame siin oma mõimise piiripunktil. Meie järeldame tähelepanud juhtumiste põhjal wastawa üldise otsuse eht kasutame ära seesugust, mis järeldub mõne teise poolt; kas on aga saadud otsus tšepoolest üldiselt maksaw ja seega kõlbukit ülemlausets?

Mis puutub teaduslikult kriminalistikalt, arsti-looduse- wõi mõnelt teiselt teaduselt laenatud ülemlausetes, siis pakuwad samad teadused ka wastawaid selgitusi nende tõelikkuse kohta. Hoo- pis ettewaatlikum tuleb aga olla ülemlausete wastu, mida meie oma enda kogemuste waral põhjendame. Ses suhtes nõuab loogika, et kor- duwate nähtuste hindamisel igakord järele proo- witaks, niipalju kui uurija teadmisel lubawad, kui kaugelt wõib käesolewat nähtust üldisets pidada, kui suurel määral ta kordub. Sagebasti on oifus just selle tõttu wale, et ülemlause mitte induktsiooni seaduste järele, waid ainult mõne nähtuse, mõnikord koguni üksiku nähtuse üldistamise, n. n. „generaliseerimise“ teel oli saadud. Wiimast tuletuswiisi iseloomustab igi- wana anekdoot reisijast, teda tema läbiõidu puhul kusagil linnas teenis punasejuukseline, kogelega, wiisakuseta kelner. Reisisja kirjutab selle kohta oma päwaraamatusse: „X linna elanikud on punaste juustega, kogelewad ja neil puudub igasugune wiisatus.“

Sama hädaohlik kui „generaliseerimine“ on weel üks teine oifustamiswiis, nimelt „ana- loogia.“ Nii nimetame enda oletusi, et tea- taw asi, millel teise asjaga mõned ühised tunde- märgid on, wiimasega ka teistes punktides täiesti

ühte läheb. Analooogia nõuab eriti sellepoolest tähelepanu, et meie tema abil ju ammust ajast tõõtame, ilma et tema olu lähemalt oleksime tundnud, seega ilma mõimaluseta mõõda pääseda arwurikasest loogilisest efitustest, mis tema ettewaatamata tarwitamisega harilikult ühenduses. Teisest küljest ei saa meie aga ilma analooogia tarwitamiseta ometi läbi. Muudkui teda peab samuti, nagu kihwti arstiteaduses, üksnes täieliku asjatundmisega käsutama. Wõtame näituseks juhtumise, kus meie seisame millegi juurblemises furnud punktil — täiesti mõistatuslik sündmus- tik, ei leidu ühtki toetuspunkti, mis meid edasi aitaks. Mis teeb sarnasel korral praktikamees? Ta oifib oma mälestustes ringi, et leida mõnda juhtumist — olgu üleelatud, kuulnud wõi loetud, mille asjaolud käesolewale sündmusele sarnased oleksid. Mendesamade waatepunktide kohaselt, mis teda tollel korral sihile wiisid, tõõtab ta ka nüüd, s. o. tema järeldab enam eht wähem ühe- suguste asjaolekute järele mõlemil juhtumisel, et praegune juhtumine wõis samamoodi toimida nagu sel korral, kurjategijal wõisid olla samade abinõudega, nagu siis. Esimesel filmapilgul näib tema tegewus päris asjakohane olevat ja mõni- kord jõuab ta sel teel ka tšepoolest eesmärgile. Lähemalt järele kaaludes leiame aga, et see siiski muud midagi ei olnud, kui paljalt mõistatamine ja et ta seepärast hõlpsasti wõib wiia jälgijat kõrwalteedele. Samadel põhjustel langewad iseseiswusetud ja loogilises mõtlemises harjuma- tud kriminalistiid tihti ettekujutud arwa- miste ohwriks, mille eest õpetud kriminalistiid küllalt hoiatada ei jõua.

Üldse etendab analooogia meie mõtlemistege- wuses kaugelt suuremat oja, kui seda arwata

teakime. Tarvitseme kord ühe nähtuse üle lähemalt järelemõtlemata halata, kui juba tekitab mälestustes midagi tuttawat weepinuale, mingisugune juhtumine samasuguste tundemärkidega, iseäranis kui need hästi filmatorikawad olid. Dige tee sarnasel korral on: jõuame meie teadlikult ehk teadmatult analoogiateni, siis katsume neid ära kasutada induktiivsete otsuste alustena, ühenduses meel teista *sarnasusnähtuste* nähtustega. Pühkame neid muuta üldmaksimateks kogemuslauseteks ja kui see meil induktiivse reeglite järele korda läheb, siis alles võtame neid kui ülemlauseid. Nii ülilikas, kui see ka paistab olevat, ometi võimaldab ta teataval määdul otsuste tuletamise juures kahjulikku ollust välja jöeluda.

Kes nüüd wähegi asjasse süweneda püüab, sellele ei sünnita iseäralist raskust selgusele jõuda, kas ta analoogia wõi induktiivse radadel sammutub. Gespöönimetub üldistamise, „generaliseerimise“ wasu oleme aga hoopis halvemini taistud. Seda enam, et loogika teeb wahet täielise ja mittetäielise induktiivse wahel; aga just wiimast tarwitakse kõigerohkem ja temast samm edasi wiibki meid „generaliseerimise“ walda.

Mõlemate praegunimetub induktiivse-liitide olu selgub järgmistest näitustest. Kui ma kõiki des wabariigi kohtutes olewad aktideraamatud läbi waatan ja leian, et kõik läinud aasta jooksul kohtu alla antud murdwargad on olnud eestlased ja teen sellest otsuse: „Kõik wabariigi piirides läinud aastal kohtu alla antud murdwargad on eestlased“, siis on meil tegemist täielise induktiivsega; ta on lihtne eelduste kokkuvõte. Kui ma aga kõigest $\frac{1}{4}$ kohtuasutustes wöin aktideraamatud läbi waadata ja nendes leitub andmete waral järeldan eelmise otsuse, siis on see mittetäieline induktiivse. Wiimasel juhtumisel ei tee ma enam otsusest kokkuvõtet, waid järeldan $\frac{3}{4}$ korduwate nähtuste põhjal, et sama nähtus ka $\frac{1}{4}$ juures kordub, ehk ma küll $\frac{1}{4}$ kohtuasutuste raamatuid ei ole näinud; ma järeldan seega tuntuult tundmatule. Arusaadaw, et siin wäite tõelikkus sellest ära oleneb, kui suure nähtustesumma waral me teda põhjendame ja mil määral üffitub nähtused omalestis sarnased olid. Ühtlasi on ka arusaadaw, et siin ehitamine alati wöimalik on.

Meie teeme oma isiklike kogemuste ja kuuluste waral tihti otsuseid: „Asjaolude kohaselt peab otsusele tulema, et warguse on toime pannud isik, kes kohapealsete oludega täiesti tuttaw oli“, ja sellekohaselt kutsume nüüd majateenijate, tuttawate ja naabrite kallale. Juhtub keegi neist halwa kuulsusega olema, wöib olla waremalt warguses trahwitud, mõjub meie kahtlustus „suggestiivsel“ tunnistajate peale, nii et need „heas usus“ ütlewad kahtlustatavas ära tundwat warasi!

siis puuduwad weel mõned „kõtklappiwad“ juhuslikkused, — ja üks waene hing kutub wähemalt pitaajalise eeluurimise alla. Ei saa salata, et wäga tihti sedawiisi ka õigete jälgede peale satutakse, kuid kaugelki mitte alati.

Näitus. Salkfond loomakauplejaid jääb wöörasemajaja wömajale; kõik magawad ühises ruumis. Hommikul ärgates leiawad nad, et kõikide rahawarad kadunud. Wana peab nende eneste hulgas olema, sest üks oli seestpoolt riimis, atnal tressid ees ja mis peaaft, atna all seisis suur laud toidu ja jooginõudega üleni kaetult, mille üle wöimata pimedas lärmi tegemata ronida. Kahtlus langeti ühe kaaslase peale, kelle minevit päris puhas ei olnud. Uurimine kestis kaua. Wiimaks aga selgus ometi, et warguse oli toime pannud keegi murdwaras, kes pimedas kaks korda läbi tresside ja kaetud laua oli roninud, ilma wähemagi lärmita, ja rahafotib kaasa wiinud.

Sarnaseid näitusi wöiks tuna lõpmatuveni. Aga just seesugused juhtumised on tõsijärgs proowiwiiks kriminalistile. Siin wöib ta näidata, kas ta ennast ettekujutub arwamistest ja tergel kael üldistamistest jõuab waba hoida. Hea tahtmise juures saab ta mõndagi kätte, iseäranis siis, kui ta meeles peab, et Grossi arwates „inimese eluiga selleks iftagi liig lühike on, et kriminalist wöiks wäitest otsestki kõikidest wöimalikkustest ise läbi elada“, ja seepärast ülemlauseid otsest ja neid proowides kunagi ei pea häbenema asjatundjatelt nõu küsida, eestkätt aga teaduste poole pöörata.

Kui eeldused ju küllaldaselt proowitud, siis wöime nende sõlmimisele — otsuse tuletamisele asuda. Sealjuures waritseb meid kõigeemalt etksliku otsuse hädaoht; nii nimetab loogik otstust, mille tuletamisel juhtunud ekstus. (Betlikust otsusest, mille alufeks mõistete meeleldi arwawahetamine, räägime järgmises peatükis). Loogika tunneb palju reeglid, mille waral mõtleja ennast wöib hoida etksliku otsustamise eest. Toome nendest mõned tähtsamad:

1. Samasuse seadus — igauks asi on see, mis ta on, ehk matemaatikute wäite järele — iga suurus on oma enese suurus. See pealtnäha enefestmõistetaw seadus on tarwilik selleks, et meie teatawat asja ehk tema kujutlust järgne wates mõtlemisprotsessides ifta samasugusena, sama siuga wöitakime, nagu ta alguses oli mõeldud, ilma milleta loogiline mõtlemine üldse wöimalik ei oleks.

2. Wasturäätlikuse seadus. Teatawal ajal ei wöi olla ühel ja samal ajal ning ühes ja samas suhtes üksteisele wastukäiwaid omadusi. Ehk jälle: kahest wastukäiwast otsustusest ei wöi mõlemad ühel ajal õiged olla, waid üks neist peab tingimata wale olema.

3. Polman da eitamise seadus. Kui

tahest otjustusest üks eitab seda, mida teine jaa-
tab, siis ei võdi ruumi olla kolmandal — kesk-
mises-otjustusel.

4. Kõrvaldase aluse seadus. Igal
otjustusel peab olema küllaldane alus.

Telbustes sisalduma keskmiiste asetuse, nende
kvaliteedi ja kvantiteedi kohaselt teeb loogik vahet
weel mitmetehiste otjuste mooduste, liikide ja
wormide wahel. Wiimastest moodustakse was-
tawate tähtede abil wormelid, mille meelespida-
miseks wormelid-sisaldawad sõnad on walitud,
näit. „Barbara“ — A A A, „Celarent“ —
E A E, „Darapti“ — A A I, „Ferio“ —
E I O, jne.

Praktikalistel põhjustel on siit wälja jäetud
praegu tähendud reeglite lähem seletamine. Meid
peab igatahes sügawamalt tundma õppima, mis
siinkohal wõimata¹⁾. Kreegi filosoof ütleb aga
wäga tabawalt, eriti niikaugelt, kui küsimus meie
praktilistesse puutub: „Õpuliselt mõjuwat abinõu
loogiliste efekimiste vastu pole üldse olemas.

1) Kes meie lugejatest soowiks loogikaga põhjaliku-
malt tutvust teha, sellele wõib soowitada Eesti keeles
hiljuti ilmunud prof. Tshelpanowi „Loogika õpiramat“,
cand. filosof. A. Kufsi tõlkes. A. L.

Seepärast wõime ka kõige silmanähtawamate wäi-
dete kohtahelda, et nad üksnes tõenäoliselt pais-
tawad ilma wigadeta olewat. Niult meie mõt-
lemisoperatsioonide alaline filmaspidamine ja tema
siduwuse korduw proovimine wõib pakkuda kõige
usalduswäärilisemat kaitset efekimiste vastu.“
Minu arwamise järele on nende sõnades kogu
kriminalistilise otjuste järeldamise saladus kokku
wõetud.

Milles seisawad meie mõtlemisoperatsioonid?
Peale eelpoolkirjeldud eelduste leidmise ja proo-
wimise weel nende sõlmimises. Misuguse põhji-
seaduse järele peab see sündima? Selle kohta
ütleb Inglise mõttetark Hume wäga õigesti: „Sya-
lugune otsustamine tõekasjade üle näib sündiwat
põhjuse ja tehete siduwuse alusel,“ ja Gross lisab
sinna juure: „Nii lihtlabane, kui see põhjusliku
otjustamise mõiste piiritlemine ka näib, on ta
meile ometi ülihuure tähtsusega, sest just alaline
kõistlemine: Mis on käesolewa juhtumise tehe ja
kus on põhjus? ongi meie alal otse kõigetar-
wilisem tegewus. Kõel wiisiks on endale seda
küsimust kuni tüütuseneni ette panna, see ei lange
nii hõlpsasti suurema wäga küüsi.“

(Särgneb.)

Kirjadest toimetusele.

Weel otjistikirjadest. *)

Kriminaalpolitsei peawalitsus saadab otjistikirjad
wälja, mitmesuguste isikute, dokumentide ja waranduste
otjimiseks. Otjistikirjad ulatawad ka raiooniülemate
kätte, mis omast kohast wäga hea nähtus on. Annab see
ju wõimalust kokkupuutumiste puhul kahtlaste isikute
järele waadata, kas nemad mitte otjitawad ei ole. Aga
nende otjistikirjadega tõsist otjimist ette wõtta ei saa.
Maal raiooniülemate juures ei ole mingisugust regist-
reerimist, sest et niisugused toimetataks kõik wallawalit-
suses.

Saab raiooniülem otjistikirja kätte, tõttab sellega
wallamajja ja sorib elanikkude nimekirja läbi. Ei leia ta
otjitawat isikut nimekirjast, siis õmbleb ta otjistikirja
selleks määratud wiikikusse sädamerahuga, teades, et
otjitawat tema raioonis ei ela. Peale selle aga regist-
reerib otjitaw ennast walla majas ja elab takistamata
edasi.

*) Eht küll meie oma kirjasatja lõpuotjusega peri ei
ole, anname tema kirjale siiski ruumi, et seda küsimust
mitmetehiselt walgustada. Meie tuleme omalt poolt selle
küsimuse juure weel tagasi.

Toimetus.

Linnades, kus registreerimine politsei käes, wõib sellel
otjimisel tagajärgi olla, kui juurdetulnud isikuid tagant-
järele kontroleerida; kunas maal raiooniülematel aja
puudusel wõimata on mitmekordset kontroleerimist ette
wõtta.

Oleks wäga soowitaw, kui raiooniülematele kordnikud
abiks antaks, kes kuulutased ja kutselkirjad elanikkudele
kätte kannaks, et raiooniülemate käed enam-wähem täh-
jast tööst wabaks saaks. Siis wõiks ju ka elanikkude
registreerimist maal politsei toimetada, et need otjimis-
kirjad ka tagajärgi annaks.

Registreerimise otstarbeks wõiks raiooniülematele kogu-
seks teha üks päew nädalas kantsleipäewaks nimetada,
kus registreerimist toimetataks ning ka elanikkudele
raiooniülem kättesaadaw oleks. On ju raiooniülem
maal rahwal kõigelähedam asjaajaja. Kuid praeguse
töörohuse tõttu, ei ole raiooniülemad muudu kättesaadaw-
wal, kui sädadõjel. Ta peab üle jõu töötama.

Endistel aegadel käis raiooniülematel (урядникъ)
umbes 500 paberit aastas läbi, kuna nüüd üle 2000 paberit.

Palun ka teisi raiooniülemaid omi mõtteid selles suh-
tes awaldada. Üks raiooniülem.

Kohtutoast.

Wale-prokuröör.

27. apr. 1921 sai keegi Karl T a n i m Tartu 3. jaost.
kohtuuriija kantsleiruumides kokku kellegi temale tund-

mata isikuga, kes Tammeaga juttu tehes ja teada saades,
et temal wend wahjal, Tammele nõu andis kellegi
prokuröörü poole pöörduda, kellel wõimalik olla

wahtatuseid wabastada. Mainitud prokuröör olla kõneleja hea tuttav, ja olla temagi wenna 2000-margalise tasu eest wahjalt wabastanud. Warsti ilmus nende juure keegi kolmas isik, keda tundmatu prokurööriks nimetanud; asjast kuuldes lubanud see Tamm wenna wabastada, kui selle eest 3000 marka tasu saab; leppinud aga lõpuks 2000 margaga, mis Tamm temale kohe wälja maksnud. Järgmisel päewal prokurööri kaniseleise wenna wabastamiseks paberite saamiseks ilmudes leidis Tamm, et ta kelmidega oli kokku sattunud. Agara juurdlemise tõttu läks kriminaal-politseil korda kindlaks teha, et prokurööri osa käesolewas asjas keegi Frits Laik oli etendanud, kuna wahemeheks Gustaw Green oli olnud. — 17. okt. 1921 mõistis Tartu-Wõru rahukogu kaebelused kõigi iseenaliste ja eesdiguuste kaotamisega wangiroodu, Laikil kaheks aastaks 6 kuuks, Greeni 3 aastaks, peale selle 1000 mf. kohtumaksu maksma; kohtupalat kinnitas 7. märtsil käesoluud aastal selle otsuse.

Salakuulajate organisatsioon.

Augustikuul 1920. aastal tabati Tartus suurem salakuulajate organisatsioon. Organisatsiooni tähtsamad tegelased olid juudid Samuel Zeirus ja Elate Kusnerowa. Mõlemad langevad kaitsepolitsei kätte ja sõjaringkonnakohtus mõistis nad surma mahalaikmise läbi. Na organisatsiooni liikmeid ei tulnud awalikuks, ehk jäeti esialgul wabadusse dokumentaalsete tõenduste puudusel. Nende hulgas olid ka Samuel Zeiruse naine, Saara Meieri tütar Zeirus, sünd. Kusnerowa, ja Samuel Zeiruse wend, Lea ja Saara Nohmanni tütreid Zeirused. Kaitsepolitseil olid 1919 aastast saadik agentuur-teated nende osawõtmise kohta salakuulajate organisatsioonist, mille juhatajaks Wenemaal oli Leible Kusnerow. Lea Zeirus elutsenud 1919 aastal Wõrus, kus ta armastanud sõjamäelaste seltskonnas ümber liikuda. Ka tehti kindlaks ühendus tema ja Tartus elutsewate Saarade Zeirusete wahel. Viimaste järele sai salajane walwe sisse seatud, kusjuures märgati, et mõlemad ilma mingisuguse põhjuseta Tallinna wahet

õitnud ja Nõutogude Wenemaa saatkonnaga tegemist teinud. Organisatsiooni juhataja Leible Kusnerow käinud tihti salaja Wenemaal Tartus, kus ta ennast Saara Meieri tütar Zeiruse juures warjanud.

Kõigem läks kaitsepolitseil korda Wenemaal kätte saada dokumenti, mis Lea Zeiruse osawõtmist organisatsioonist paljastas. Dokument sisaldas Lea Zeiruse poolt allakirjutud kwiitungi, et ta 8. oktoobril 1920 aastal Nõutogude Wenemaa registreerimisoksonna juhatajalt A. Randmerilt saanud 25.000 rubla Tartu organisatsiooni tarwis. Nagu teada, oli A. Randmer Gatschinas asuwa Nõutogude Wenemaa Peterburi sõjaringkonna itaabi wastuluuramisoksonna juhataja, kes torraldas ühes L. Kusnerowiga Tartus asuwat salakuulajate organisatsiooni.

Kui oli sõjaringkonnakohtus arutusel. Kohtualused Zeirused ennast milleski süüdi ei tunnistanud. Kwiitungi kohta seletas Lea Zeirus, et oktoobrikul 1920 aastal palunud Saara Meieri tütar Zeirus teda Nõutogude Wenemaa saatkonnas wastu wõtta tema wenna poolt saadetud raha. Sel korral sõitnud ta oma asjus Tallinna ja wõtnud wennanaise asja diendamise oma peale. Raha saanud ta kätte kellegi naise läbi, kelle juure wennanaine teda juhatanud. See naine kutsunud saatkonnast ühe isiku wälja, kes teda mingisugusele kwiitungile alla lastnud kirjutada ja siis 25.000 rubla tema kätte annud. Saara Zeirus eitab seda asjaolu ja kinnitas, et temale Lea Zeirus mingisugust raha ei ole toonud ega teda raha järele saatnud.

Sõjaringkonnakohtus leidis Lea Nohmanni tütar Zeirus süüdi olewat salakuulamises 1919 a. — sõjaajal ja mõistis ta selle eest surma mahalaikmise läbi. Saara Meieri tütar ja Saara Nohmanni tütar Zeirused leiti süüdi olewat salakuulamises rahuajal ja mõlemad mõisteti U. R. S. § 3 111—põhjal kõigi õiguste kaotusega 8 aastaks sunnitööle. Kõigi kolme peale oli juba enne kohtuotsuse tegemist nõutogude Wenemaa saatkonna ettepanek neid ümber wahetada Wenemaal kinnipeetawate Eesti kodanikkude wastu.

Nädala ülewaade.

Tallinna ümberplaneerimine, Poola läbirääkimised ja olukord Wenemaal.

Tallinna wolikogu oma wiimasel koosolekul tegi otsuseks mitmed wabad maatükid linnas anda kodanikkudele kergendatud tingimistel elumajade ehitamiseks. Linnawalitajatele tehti ülesandeks paritselleerida selleks otstarbeks maatükid ning plaanid wolikogule kinnitamiseks ette panna.

Jääme lootma, et linnawalitajad niiviisi walitajate abiga pealinna elu kütkestawast korterikitsusest üle saab. Selle otsuse teostamine ei saa ka ilma mõjuta olla rahwa terwishoiu peale, mille alal teatud kohused ka politsei peal lasuwad. Kuid nähtawasti jäetakse siin tähelepanemata asjaolu, mis ka politsei huwitsid punitub.

Meie räägime halvadest liikumiswõimalustest Tallinna tänavatel, millede põhjuseks linna halb planeerimine on.

Mõistagi, et meie pealinna kessküda ja Doompäa ümberplaneerimist nõudma ei hakka, ehk kuigi jelles suhtes nii mõndagi sündida wõiks, mis pealinna arhitektuurmälestusi ei puudutaks ning iseenamisi kulu ei teiwaks. Tarwis ainult pistkest jalutuskaiku Tallinna alewitesse ette wõtta, et meie wõttest aru saada: näha on, et nii mitmeski kohas majad ilma millegi plaanita linnapinnale on tärnanud ning alles pärast on linnawalitajad nende ühendamise eest tänavate läbi

hoolt kandma pidanud. Sellest on ka need mõistusteta käänakud ja inetud kõverikud alevite tänavates teinud. Kas ei oleks aeg nüüd juba Tallinna põhjaliku ümberplaneerimise peale mõelda? On ju Tallinn viimastel aastatel mittemõrd oma elanikkude poolest suurenenud. Peame arvama, et Tallinn, kui Eesti pealinn ning tähtis kaubanduspunkt, ka edaspidi suurenema saab. Selle tõttu tuleks juba nüüd selle raste ja keerulise küsimusega algatust teha.

*

Poola peab läbirääkimisi nõudanimetud väike entente'ga, millesse teatavasti Jugoslaavia, Tšehhislowaakia ning Rumeenia kuuluvad. Kui nendega nüüd Poola ühineb, siis saaks see liit oma 60 miljoni elanikkudega mitte just viimast osa Euroopas etendada. Et ka selle Poola ülesastumise taga Prantsuse diplomaatia seisab, on kindel. Poincaré tahab ennast Genua konverentsil väikeste entente peale toetada ning ühise frontid loomiseks teeb ta agarasti tööd. Väikeste entente konverents Praksburis kutsuti kokku soovitus peale Pariisist. „Prager Presse“

(Tšehhislowaakia välisministeeriumi häälendaja) kirjutab, et see konverents liitriikide ühtmeelt Genua konverentsi küsimustes täiesti esindas. Liitriikide lepingud ei tohi Genuas kõne alla tulla. Nõukogude Venemaa tunnustamist lahtiselt jättes, leiab väike entente, et majandusline läbitäimine Venemaaga teatud tingimistel soovimismäärat oleks. Need tingimised seisavad teatavasti Poincaré programmis.

Teiselt poolt tulevad teated, et Poola ka Soomega läbirääkimisi peab poliitilise lepingu loomise üle. Seda peavad enamlasted äsakuks Venemaa vastu. Kommunistiline ajakirjandus ahwardab punaväega, kes küllalt tugev olla, et kõiki waenlaste sepitsusi raudse käega murda. Troiski omalt poolt seletab päevakäsus punaarmeele, et walgekaartilased jällegi jõudu koguda, et Venemaa kallale sõjariistus tungida. Ning tšehha, mille ärataotamist enamlaste walitus pidulikult kuulutas, . . . jätkab oma tegewust! Bene diplomaatia leiab, et Genua konverentsi edasilükkamisega rahwuswaheline seisukord Venemaa vastu halweneb ning katsub seda olukorda omal wiisil parandada. R.

Sündmused.

Mõrtsulatuü Ratweres.

28. weebruari hommikul kell 1/28 teatati, et Ratweres, Tallinna tän. nr. 10 maja lähedal lamab were sees elumärkidega samas majas elutsen kingsepp Heinrich Nagel. Mingisuguseid wõitluse-jälgi, peale wereplekkide plangi laudadel, polnud kohal märgata. Surnuteha järelwaatustel selgus, et surnutehal on kõri terawa riistaga sügawalt läbi lõigatud ning rahatast umbes 2000 marga raha ja tunnistustega ära rööwitud.

Nageli seisakust wõis oletada, et ta ümber pööratud ja läbi ostitud, seega jultunud rööwmõrtsuka ohwriks langenud.

Tapetu, Awanduse walla kodanik Heinrich Jüri p. Nagel, 35 a. wana, poisimees, ameti poolest kingsepp, oli tuntud kui rahuline, ilma wihameeseteta isik. 27. weebr. olnud ta ühes pealfetegija Pani'ga oma tuttawa kingsepa Einfeldi juures ning seal koos wiina wõtnud. Einfeldti juurest araminnest läinud Nagel ühes Pani'ga käsitöölise-seltsi puhweti, kus kuni kella 12 wiibinud. Puhwetist lahkunud Nagel jällegi ühes Pani'ga, kuid et üks ühes ja teine teisepool linna serwal elutsenud, läinud nad Laia ja Peeterburi tän. nurgal lahku. Krim-politseiil läks korda teateid saada, et Nageli, on peale käsitöölise-seltsi puhwetist wäljaminemist nähtud Pital tänawal kellegi Bene sõduri sinelisi isituga koju poole minevat. Rahtlus tapmises langes Ratwera linnast eemal asuwa „Palärmo“ teemajapidaja poja peale. Nii leiti ta sinelisi taskus olewa ninarätku kui ka mitshi külles mõned were-märgid. Sühema wastupükkimise peale tunnistas ta

oma süüteo üles. Käsitöölise-seltsi puhwetist wälja tulles ja Pital tän. jalutades kohtunud ta üksi kojupoole minewat kingsepa Nageli, kellega juba ennemalt tuttaw olnud. Viimase kodu ligidal sattunud ta Nageliga tülki, kusjuures Nagel noa wälja wõtnud ja teda liia tahtnud. Tema käest nuga ära tõmmates, löönud ta sellega wastasele kõrisse, mille peale see maha kukkunud. Maas löönud weel kas ühe wõi kaks korda Nagelile kõrisse, wõtnud tema taskust rahatastu ja läinud minema. Rööwitud rahatastut järelewaadates pole seal peale 125 rubla Bene raha midagi olnud, mispärawast ta rahatastu kõigega üle plangi surnuaeda wisanud, kust see tema juhatuse järele üles ka leiti.

Rinnitõdetu Balduin Johani p. Wedler on 16 a. wana, rahwuse poolest sakslane, 4 klassi gymnaasiumi haridusega. Isa Johan Wedler on igapäewi korralik isik. Poja poolt kordasaadetud kuriteo kohta ei teadnud ta midagi ja see tuli talle ootamata ja rasteesti rõhuwalt. Raebalune on ta kõigewanem poeg.

Tagaotsitaw mõrtsukas tabatud.

23. webr. tabati kaua tagaotsitud mõrtsukas, wäejoosik ja waras Erastwene walla kodanik Richard Kusta p. Kongo, tema wenna Aleksander Kongo pärawalt olewast Lutsu talu rehest.

Kongo hoidis ennast Eesti wabadus sõjast kõrwale ja surmas sügisel 1919 a. tagaajamisel Kanapää jaoalonna komandandi Meibach'i, kes teda kui wäejoosikut tahtis kinni wõtta.

Kurjategija andis ennast ilma vastuhakamata alla ja junnistas ennast komandant Meibachi tapmises süüdi. Kedus elanud ta Craftwre mõisa metsades, maa sisse tehtud koopas, wahetewahel warju leides Craftwre walla kaitse-liidu ülema Reinhold Pöber'i juures ja oma wenna talus Lutsul.

Kongo'i süüdistatakse peale muu veel mitmes suuremas warguses.

Salawiinapõletamise pealt tabatud.

21. weebbruaril leidsid kriminaal-politsei ametnikud Märjamaa walla Kõrvetaguse külas elutsewa Tõnis Wärbu juures oktoobrikuus toime pandud warguse asja, 53,185 mrf. wäärtuses jälgides Harjumaakonnas Rapla walla, Jalase külas, Parja talus elutsewa Peeler Mardi p. Küla, 44 a. wana, juures salawiinapõletamise sisse-jeade, mis parajasti töötas. Küla tegi ametnikkudele ettepaneku enda wahel asja likwideerida, lubades kumbagile ametnikule 2000 mrf. altkäemaksu anda, mida aga need tagasi lükkasid.

Ülekuulamisel tunnistas laebealune ennast wiinakeetmises süüdlajeks seletades, et seda arstirohju otstarbeks olla teinud.

Wõltsimine.

Krim.-politseile teatas riigikontrolli kantselei juhataja Karl Jaagu p. Annus, et kaubandusministeeriumis riigikontrolli majapidamise arweid wõrreldes selgunud, et kaubaagentuurist riigikontrolli jaoks on tellitud 126 puuda bensini, 127,393 marga 86 penni wäärtuses. Riigikontroll aga bensini tarwitatud ei ole ja see on nähtawasti kõrwale toimetatud, mida on toimetanud endine riigikontrolli ametnik Aleksander Duberg, kes teiste kuritarwituste eest eeluurimise wangimajas kinni. Juurdlus kestab.

Rööwimise.

23. weebbruaril s. a. õhtu, on Wana-Wändra wallas, Noja-Pilli talu saunas elutsewalt Aleksander Nuss'i l, t

tundmata sõjariistins istu poolt ära rööwitud 9200 mt. Asja kohta on juurdlus käimas.

Pettus.

1. märtsil s. a. teatas Klaasingi tän. nr. 13 krt. 5 elutsew Wiljandi maakonna, Uue-Suislepa walla kod. Marie Mihki t. Komp, et tema kellegi Paul Kalla käest maja ostnud, mis Riisentalpi tän. nr. 33 asub, 500 000 marga eest ja käsirahaks Kalla'le 75.000 marka ära maksnud. Linna majandusosakonnas järel kuulates selgunud, et maja linna omandus on ja Kalla mingisugust õigust maja müüa ei ole. Kalla on wahi alla wõetud. Juurdlus kestab.

Wargused.

2. märtsil teatas Tallinnas W. Pärnu maant. nr. 7 krt. 4 sew Wiljandi maakonna, Wõisiku walla kod. Arnold Jaagu p. Punn, et 13—16. weebr. on tema mehaanika-töökojast, mis Narwa maant. nr. 6 asub, sissewõetud teel ära warastatud mitmisuguseid tööriistu, 40.000 marga wäärtuses. Juurdlus kestab.

Samal t. p. teatas W. Walešna tän. nr. 3 krt. 2 elutsew Wene riigi kod. Wladimir Nikolai p. Deubner, et eellainud õffel on tema majas asuwasse pleksisepa töökotta „Wormärts“, mis Ernst Daugelli omandus, sisse tungitud ja ära warastatud sealt tema elektri-materjaali, 30.000 marga wäärtuses, ja Daugelli saaniteff, 7000 marga wäärtuses. Juurdlus kestab.

Sündinud laste furnutehad leitud.

5. stp. kell 9 hom. leiti Tartu ja Rõo jaamade wahel raudteekiinil sündinud poeglapse furnuteha, pakitud paberi ja marle sisse, mis arwatawaste rong nr. 1 pealt 4. stp. õffel wälja wisatud on.

3. stp. leiti Tallinnas, Kalamaja furnuajast sündinud lapse furnuteha.

1. märtsil kell 7. õhtul leiti Haapsalu jaama wäljakäigukohast enneaegse sündinud poeglapse furnuteha.

Küsimused ja kostmised.

547. Lugeja G. M. Küsimine. Misjuguustest summadest tulewad kulud katta lehe kuulutuse eest, millega taga otsitakse asja omanikku, kuid omaniku mitteilmumise puhul ei ole võimalik asja müügi korral selle eest — alawäärtuslikkuse tõttu — niisurnt summat saada, et kuulutuse-kulusid katta?

Wastus. Igauks, kes kadunud asja leiab, peab sellest kohe kohalikule politseile teatama (R. N. S. SS 178, 179 ja Wene tsiw. sead. § 538); Üld. kub. asut. sead. § 746 ja Wene tsiw. sead. § 539 (mõlemad 23. §. 1912 seaduse redaktsioonis — sobr. usaf. pt. 534.) järele on politseil õigus kas kuulutada leiduse üle ametlikes lehes (Senati asut. sead. § 318 lisa § 15 p. 2),

wõi riputada oma ruumides üles sellekohase teadaande; kui 6 kuu jooksul asja omanik ilmiks tuleb, siis peab ta kõigepealt tasuma kuulutuse-kulud (kui kuulutus tehti lehes) ja wälja maksuma leidjale ühe kolmandiku leiduse wäärtusest; ei ilmu selle aja jooksul omanikku, siis antakse asi leidjale omanduseks ja tema peab tasuma kuulutuse-kulud (kui kuulutus tehti lehes); kui aga leidja asja järele ei ilmu (näituseks, kui asja wäärtus kulusid ei kata), siis tuleb leitud asi enamvõimaliselt maha müüa, kulud katta ja ülejääk anda riigikassale.

Sellist selgub, et politsei peab leidmise üle kuulutusi tegema lehes ainult sel juhtumisel, kui asja wäärtus kuulutuse-kulud kinni katab.

508. **Politsei jaostonnäilem — 2201.**
Küsimine. Rahukohtu kui ka rahukogu poolt uannakse tsiviilotsuste täitmise nõudmiste asjus, milledes nõudmiste summad ühikult üle 500 marga filatuvad, politseiametnikkude peale, kuna aga R. L. 1918 a. nr. I avaldub „Ajutine kohtute peaseadmise kord“ p. R. all on ette nähtud, et ses wõib sündida nõudmiste asjus kuni 500 rbl.

Kuiwõrd sarnane kohtute tegevus praeguste maksimate seadustega kokkufõlas on ja kas polit-

seiametnikul on õigus nimetud otsuste täitmisest loobuda, millede nõudmiste summad ühikult üle 500 marga ulatuvad?

Wastus. Kirjeldatud kohtute tegevus on praegumaksimate seadustega kokkufõlas, ts. l. p. f. § 158 järel. Wiimane seadusenorm ei ole wast-olus „Ajutise kohtute sisseadmise korra“ p. R-ga, sest see nõuab ainult, et nõudmiste asjades kuni 500 rublani täitmine tingimata maakondades politsei peale pandaks.

Ametlik osa.

Päewakäskudest.

Siseministri:

3. märtsil j. a. nr. 5.

§ 6. Minu päewakäsu 14. nov. 1921 a. nr. 30 § 2 II osa *) muutmiseks tulewad kwiitungid renteisse sisse-

*) Avaldud politseipeawakitsuse ülema päewakäsus nr. 94 — 21 a. § 1.

makstud summade üle ühes raharaamatuga peale aasta lõppu riigikontrolli saata. Kuu jooksul sissetulnud ja renteisse makstud rahasummade kuuaruanded ilma kwiitungideta riigikontrolli saata. Aruannetes tingimata äratähendada kwiitungi summad ja aeg, millal summad renteisse makstud.

Nimetused ja wabastused ameti alal.

Siseministri päewakäsuaga:

Nimetatud: Rekwireerimise ja sõjakahjude hindamise peakomisjoni abiesimeheks Jaak W a a b e l, arwates 15. weebbruarist j. a.

W a b a s t u d: Rekwireerimise ja sõjakahjude hindamise peakomisjoni abiesimees Jüri Kristian oma palwe peale, arwates 1. weeb. j. a.

Kaitsepolitsei Wiru jaostonna ülem Alexander Lepit tema omal palwel, arwates 1. märtsist j. a.

Ringkirjadest.

Politseipeawakitsuse ülema:

4. märtsil j. a. nr. 1339/31.

Juuresolewad kats juhatuskirja: esimene — koosolekute ärapidamise kohta maaalal, kus sõjaseadus ära koostatud ja teine — koosolekute kohta sõjaseaduse piirkonnas ühes liisaga tähendatud juhatuskirjade juure saadetakse kindlaks teadmiseks ja käsitamiseks.

I.

Juhatuskirja ajutise koosolekuseaduse („R. L.“ nr. 88/89—1921 a.) käsitamisel maaalal, kus sõjaseadus kaotatud.

Ajutise koosoleku-seaduse käsitamisel maaalal, kus sõjaseadus kaotatud, on politseiülemate, politsei jaostondade ülemate ja nende esitajate poolt koosolekutel mõnesuguseid määrusid astunud, mis kokkufõlas ei ole wabariigi põhiseaduse § 18 deklareeritud koosoleku-wabadusega ja mis seepärast nõuab siinkohal selle ajutise seaduse tarwitamiseks lähemaid juhtnõure seniks, kui Riigikogu poolt uus koosolekuseadus vastu wõetakse ja kinnitatakse.

Ajutise, koosolekuseaduse õigel käsitamisel tuleb lähtekohaks wõtta põhiseaduse § 18: Kõigil Eesti kodanikel on õigus awalikku rahu rikkumata koosolekuid pidada sõjariistadeta. Seda õigust wõib seadus piirata ainult awaliku julgeoleku huwides.

Ajutine koosoleku-seadus sisalabki eneses rea määrusi

mis peawad põhiseaduses kuulutatud koosolekuvabadust awaliku julgeoleku huwides piirama.

Kui politseiametnik koosoleku registreerimisel wõi koosolekul korrapidamisel tunneb enese õigustatud olewat ajutise koosoleku-seaduse määruste alusel koosoleku-pidamise wabadust piirama ja takistama, siis peab tal enesel enne selge olema, kas astutaw samm on tarwilik awaliku julgeoleku huwides, wõi mitte. Igatahes ei wõi politseiametnik ühtegi sammu koosolekuvabaduse piiramiseks astuda, mis mitte awaliku julgeoleku pärast õigustatud ja tarwilik ei ole.

Et ühikuid juhtumisi ette on tulnud, kus politseiametnikud ülalnimetud lähtekohast kindlasti kiini ei ole pidanud ja koosoleku-wabadust rohkem takistanud, kui nad ajutise koosoleku-seaduse määruste järele õigustatud, siis tuleb selle kättesaamisest arwates järgmiselt juhtnõuriks wõtta:

I. Üldised juhatused:

1. Kuitagi ajutine seadus kõneleb ainult koosolekuteft, ilma et ta otselohje wahet teeks awalikkude ja kinniste koosolekute wahel, on sellest hoolimata selge, et seaduses normeerimise alla on wõetud ainult awalikud koosolekud. Kinnised koosolekud ei käi mitte ajutises seaduses ettenähtud korra alla. See selgub ta § 11-wõtteft: „Awalikud koosolekud lõpetatakse, kui kohalikult

politseiülemale ei ole kokkukutsumisest teatatud, eht selle kokkukutsumine on § 10 põhjal politseiülema poolt keelatud.

Tähenäha, seaduses kõneldatakse ainult avalikkudest koosolekuteft. Politsei ei või kinnist koosolekut mitte lõpetada, millest temale ei ole teatatud.

Kinnist koosolekute nimetatakse koosolekut, millest oja võtavad ainult koosoleku kokkukutsuja isiklikul tufjel temale tuntud isikud. Kui aga koosolek nii on korraldatud, et temast oja võtta võivad kõik, olenemata isiklikult tufjeteft ja olenemata sellest, kas koosoleku korraldaja ojavõtjaid tunneb või ei tunne, siis on see koosolek avalik.

Kinniste koosolekute pidamisest ei ole tarwis järelikult politseiülemale teatada, seda rohkem, et niisuguste koosolekute vabaduse piiramine avaliku julgeoleku huvides ei ole.

2. Et ajutise koosoleku-seaduse järele meil maksab teadaande (registreerimise) kord, aga mitte lubaande kord, kusjuures teatamisest on lühikefed tähtajad määratud linnas 24 tundi, maal 3 päeva enne koosoleku algust ja et see kord on ainult ses mõttes seadusandja poolt tarvilikult tunnustatud, et politsei teaks tarbekorral oma esitajat koosolekule saata korrahoidmisteft, siis on selge, et politseiülematel ei ole miskit õigust takistada ega keelata koosoleku väljakuulutamist enne temale teadaande esitamist, seda rohkem, et politseiülemale registreerimise korra juures loogiliselt täiesti üksik on, kas tema koosolekust saab teada kuulutustest või temale esitatud teadaandest.

Koosolekute väljakuulutamine enne teadaande esitamist ei ole keelatud.

3. Samadel põhjustel, mis punkt 2. ette toodud, ei ole politseiülemal õigust nõuda, et koosolekust teadaandja peaks teadaande juures esitama ruumide omaniku loa koosoleku ärapidamiseks, seda rohkem et politseiülem ei saa teadaannet sellepärast vastuvõtmata jätta, et ruumide luba puudub. See oleks ju koosoleku ärakeelamine põhjustel, mis seaduses ei ole ette nähtud, tähendab oleks võimupiirist üleastumine.

Koosoleku kokkukutsuja peab ise selle eest vastutama, et tal tõesti ruumide omaniku luba on. Kui koosolek kokku tulnud ilma ruumide omaniku teadmata ja ruumide omanik koosoleku ära keelab ja palub oma korterit või oma eraomanduse kaitseft politsei abi, siis peab politsei seda andma, sest keegi ei või oma koosoleku vabadusega teise korteri ja eraomanduse vabadust rikkuda.

See kord ei maks arusaadavalt avalikkude pidude kohta, sest nende pidamiseks on lubaandmise kord (waata pol.-peaw. ringkiri nr. 03837, 30. IX. 20 a.)

4. Ajutises koosoleku-seaduses ei kõnelda sellest, et teadaanded oleksid margimatuft vabad. Järelikult tuleb margimatuft nõuda üldise margimatuft-seaduse põhjal.

5. Ajutine koosoleku-seadus ei kõnele eriti koosolekuteft lageda taewa all. Järelikult tuleb seletada, et need samasuguse korra alla käivad, kui koosolekud kinnistes ruumides. Enesest mõista on nad keelatud ajut. koosolekuseaduse § 4 põhjal rõõbasteedel ja uulitsatel, kus suur liikumine.

Seletused ajutise koosoleku-seaduse üksikute paragrahvide kohta.

§ 2. Koosolekust teadaanne tuleb kõige kiiremas korras saata kohalikele politsei jaostonna- või ratsoniülemale selle piirkonnas koosoleku koht, tarbekorral ta telefon, teel, et politseiametnikud § 11 põhjal koosoleku kokkustumist ei oleks sunnitud takistama. Kohtulit vastutus selle eest on ülema peal, kes teadaande vastu võttis. Margimatuft puudumist ei või takistuseft lugeda. See võib pärast sisse nõutud saada.

On koosoleku kokkukutsuja teadaande esitamise kohta politseiülemalt kviitungi võtnud, siis ei tohi ükski kohalik politseiametnik kviitungi ettenäitajale keelata koosolekupidamist, kuigi teadaanne ei ole veel kohale jõudnud.

§ 3. Selle paragrahvi nõudmisel peab teadaandes olema ära tähendatud; koosoleku koht, aeg, päewakord, kõne nimetus, kõneleja nimi ja kokkukutsuja nimi ning elukoht.

Selle paragrahvi täsitamisel ei või nõuda, et igas teadaandes peavad kõik need nõuded täidetud olema.

On selge, et iga teadaanne peab sisaldama koosoleku kohta, aja, päewakorra ja kokkukutsuja nime ning elukohta. Kõne nimetus ja kõneleja nimi on aga tarvilikud ainult siis, kui päewakorda on võetud kõne teatava aine üle.

Päewakord võib aga ka üldiselt kokku seatud olla, näituseft läbirääkimised nende ja nende küsimuste üle, ilma et üksikasjalisi kõnesid ja kõnelejaid nimetataft. Nisugusel korral võivad ses küsimuses sõna võtta kõik.

On aga selge, et päewakorda võib täiendada koosolekul koosolijate poolt, kui koosoleku kokkukutsuja või juhataja seda tahab, sest avaliku julgeoleku huvides ei ole põhjust seda vabadust takistada. Seadus nõuab ainult, et koosolekul oleks teatav päewakord.

Samuti on selge, et kui koosoleku päewakorras on läbirääkimised, koosolekul ülesvõetud asjad jne., siis ei või politseiesitaja nende päewakorra-punktide all sõnavõtjaid nende kõnewabaduses takistada, kui avaliku julgeoleku huvid seda ei nõua, see tähendab, kui koosolekul korra- ja rahurikkumised selle tagajärjel ilmfiis ei tule.

§ 4. Seda paragrahvi tuleb äärmiselt ettevaatlikult tarvitada, et mitte koosolekupidamise vabadust etteväände all piirata, nagu rituks see kodanikkude rahu ja harilikku tööd. Igatahes on selle paragrahvi põhjal koosolekute pidamine keelatud rõõbasteedel ja uulitsatel, kus suur liikumine.

§ 6 ja 8. See paragrahv paneb koosoleku korra eest vastutaja peale kohused teistkordse hoiatuse järele koosolekut lõpetada, kui koosolek kaldub päewakorraft kõrwale eht kui koosolekul tekiwad korra- ja rahurikkumised. Et tee seda koosoleku korra eest vastutaja mitte, siis võib politseiesitaja § 8 põhjal peale teistkordist hoiatust koosoleku lõpetada.

Enesest mõista, et politseiesitaja peab ilmsiistulnud korratuste puhul, kui koosoleku juhataja korratust ei kõrvalda, kõigeemalt esiinema ettepanekuga koosoleku juhatajale koosolekut lõpetada. Et tee seda koosoleku

juhataja mitte, siis alles hakkab politseiametnik § 8 tähendatud korras oma võimu tarvitama.

Igal politseiametnikul peab selge olema, kuuas võib tema koosoleku lõpetamiseks hakata oma võimu tarvitama.

§ 6. Seab selleks kolm tingimist üles: 1) kui koosolek päevakorras kõrwale kaldub ehk 2) kui koosolekul korra- ja rahurikkumised tekkivad ja 3) kui koosoleku juhataja (korra eest vastutaja) ei lõpeta ije niisugustel korradel koosolekut.

Peab kindlasti selge olema, et mitte igasugune koosoleku päevakorras kõrwalekaldu mine politseiametnikule õigust ei anna koosoleku pidamist takistada, tähendab koosolekut lõpetama hakata, vaid ainult niisugune päevakorras kõrwalekaldu mine, mis eneses sisaldab avaliku korra ja rahu rikkumist, tähendab, mis avalikku julgeolekut ähwardab.

Sünnib koosoleku päevakorras kõrwalekaldu mine rahulikult ja ei kõrwalda seda koosoleku juhataja mitte, siis võib politsei-esitaja selle seadusest üleastumise ainult protokollleerida ja koosoleku korra eest vastutaja seaduslikule vastutusele võtta, kui ta selle avalikkudes huvides tarviliku leiab olevat.

On koosoleku käit kõigiti rahulit, ühitud kõnelejad lubavad enestele aga kõnede kuritegelist ülesastumist, mis R. S. järele karistatavad, siis ei ole politseiametnik õigustatud sellepärast mitte koosolekut lõpetama, vaid peab aianuüksi kuritegeliselt kõnelejad vastutusele võtma.

Kinult siis, kui koosolek kõnede tagajärel mäsujalise iseloomu omandab, tähendab, avalikku julgeolekut ähwardab, võib politseiametnik § 8 tähendatud võimu tarvitada.

Koosolekuvabaduse põhimõtte ja ka ajutine koosolekuseadus ei luba politseiametnikul muil juhtumistel, peale nende, mis selles punktis seletatud, koosoleku korrasse end segada. Teeb ta seda oma heaksarvamisel ometegi, siis astub ta võimupiirist üle.

On mistski enesest mõista, et iga koosoleku lõpetamise kohta tuleb protokoll teha ja sellele seaduslik käit anda süüdlaste vastutusele võtmiseks.

§ 7. See paragrahv annab politseiülemale õiguse kas koosolekul ise viibida ehk oma esitajat saata seaduslikkuse ja korra järele valvamiseks.

Selle õiguse tarvitamisel tuleb kindlasti arvesse võtta, et mitte igale koosolekule ei ole vaja esitajat saata. Osa võtta tuleb ainult juurematest avalikkudest koosolekuteft, kus korra- ja rahurikkumist võib oletada ja koosolekuteft, kus seadusrikkumist ja kuritegelisi ülesastumisi oodata.

Politseiülematel tuleb ikka silmas pidada, et ametnikkude tööõudude ei tarvitse jina tulutada, kus teda korrahoimiseks vaja ei ole.

§ 15. Selles paragrahvis tähendub valitsus-võimude all tuleb arvata ka kohalikka omavalitsuse asutusi (vaata pol.peatv. ringkiri nr. 54 (652) 11772 — 18. II. 22 a.)

7. Politseiülemad on kohustatud käesolevat seletust

kõigile ametnikkudele kätte saadavaks tegema ja selle eest hoolitsema, et ametnikud koosoleku seadusi tõesti teatfid ja ses suhtes oma õigusi ja kohustusi tunnefid. Ütsti ametnik ei tohi koosolekule korrapidajaks minna, kes oma õigusi ja kohustusi ei tunne. Kinult siis võib politseiülem kindel olla, et koosolekuvabadus tõesti garanteeritud on.

II.

Juhatuskiri koosolekute kohta sõjaseisukorra piirkonnas.

Sõjaseisukorra piirkonnas tuleb käia koosolekute suhtes ajutise valitsuse poolt 25. weebr. 1919 a. vastuvõetud määruse järele avalikkude koosolekute kohta (R. T. Nr. 13 — 1919 a.), mis sugune seadusemäärus on siseministri sundusliku määrusega 11. weebr. 1921 a. laiendatud kõigi avalikkude koosolekute peale sõjaseisukorra piirkonnas (R. T. Nr. 12 — 1921 a.)

Ututise valitsuse 25. weebr. 1919 a. seaduse määruse tegehitul käsitamisel tuleb käia samade põhimõtte järele, mis seletatud juhatuskirja esimeses osas. Selle määruse § 1 ja tema märkuses tähendatud komandantide õigused ja ülesanded tuleb ülekäinuks arvata politseiülematele.

Ututise valitsuse 25. weebr. 1919 a. koosoleku-määrus kõneleb ka ainult avalikkudeft koosolekuteft. Tähendab kindlasti koosolekuteft, milleft osa võtavad ainult isiklikult kutsutud osavõtjad, ei ole vaja politseiülemale teatada.

Ututise valitsuse koosoleku-määrus lubab avalikkudeft koosolekuid pidada ainult kindlates ruumides, ainult selle määruse § 2 märkus lubab väljavõtte teha maal, kui kindised ruumid fitsaks jäänud.

Mis puutub avalikkudeft koosolekute, meelevalduste ja rongikäikude pidamise lahtise taewa all linnades ja linnade ümbruses sõjaseisukorra piirkonnas, siis on selles asjas siseministri määrusega nr 1522 (R. T. nr. 27 — 1921 a.) lubandmise kord, mitte teadaande kord maksma pandud.

Lubasid annavad politseiülemad vähemalt 48 tundi enne koosoleku j. n. e. algust.

Koosolekupidamise ruumide loa nõudmist ei või ka siin olla.

25. weebr. 1919 a. määruse järele on teadaanded margimakust vabad. Koosolekute j. n. e. lubakäsimised lahtise taewa all siseministri määruse nr. 1522 põhjal käitavad margimakstu alla.

Asjaosalistel politseiülematel ka sõjaseisukorra maksjav avalikkudeft koosolekute pidamise kord politseiametnikkudele kindlaks käsitamiseks teatavaks teha. —

III.

Uisa juhatuskirjade juure.

1). Juhatuskirjas koosolekute kohta on jäänud puudutamata käsimus avalikkudeft koosolekute pidamise kohta juuriidiliste isikute poolt, nagu seltsid, kooperatiivid ja föikfugu muud ühingud.

Selle otsustamisel tuleb lähtekohaks võtta põhimõtte: Juriidilised isikud võivad tegutseda

oma põhikirja esitlenähtud piirides. Tähen-
dab: on juriidilisel isikul põhikirja järele õigus koos-
olekuid pidada, siis võib tema neid korraldada samal
alusel ja korras kui füüsiline isik. Juriidiliste isikute
poolt esitatud koosolekute teadaannete registreerimisel
peab politseiülem enne teadma, kas sellel isikul põhikirja
järele selleks õigus on. Kahtleb politseiülem selle juures,
peab isiku juhatusele kohtus registreeritud põhikirja eht
ärakirja esitamist nõudma. Enesest arusaadav, et politsei-
walitsusel peaks olema kõikide tema ringkonnas olevate
ühingute põhikirjade ära kirjad nende juhatuste poolt
esitatud, et koosolekute registreerimisel asjatuid seeldusi
ei tuleks.

Juriidilise isiku õigused annab maksma seltside-seaduse
järele registreerimine rahukogus. Seni on aga juhtumisi
ette tulnud, et politsei võtab avalikkude koosolekute pida-

mise teadaandeid vastu alaealiste seltsidelt, mis regist-
reeritud haridusministeeriumis ja mis asuvad koolide
juures. Need seltsid ei ole mitte juriidilised isikud ja ei
või ka avalikku koosolekuid pidada harilikus korras
Nende koosolekuteks annab luba kas haridusministeer-
ium ehk koolivalitsused, kes ka nende eest ise vastu-
tavad.

II). Kahtiseks on jäänud ka küsimus, mis wanadusest
peale võivad wabariigi kodonikud koosolekuid pidada
ja koosoleku korra eest vastutavad olla? Siin tuleb
arvesse võtta kahte nõuet:

I). Mis wanadusest loetakse isik vastutusvõimeliseks ja
II). mis wanadusest määrab isik ise wabalt oma koda-
fondsuze.

Neile nõuetele vastawaks wanaduseks arwatakse 18-
aastane wanabus.

Westenurf.

Ranniku kiirrongi saladus.

Victor Whitehurst'i jutustus.

(4. järg)

„Teie wend? Miks ei annud te siis seletusi kohtule?“
Naisterahwas raputas pead.

„Kartsin, et ka mind ära tapetakse. Ach mein Gott,
kuidas ma kannatan!“

„Teie teadsite, et ta tapetud oli?“ küsisin imestanult.
„Jaatawalt noogutas ta pead.“

„Mägin tapmist pealt,“ laulus naisterahwas hingel-
dades, „ja see pilt seisab mul kogu aeg filmade ees!
Milline õudsus. . . See oli nii õudne! . . . Kuid aidata
ma kuidagi ei saanud. Minu waene, waene André.“

„Kuulge,“ palusin ma. „Teie peate mulle kõik jutus-
tama. Tahan teile sõber olla.“

„Aga. . . aga ma kardan politseid. . . ja neid teiji. . .
teie ei tea. . .“

„Minu armas lady, ätlen, kinnitan, teil ei pruugi
politsei ees hirmu tunda. Tahame tingimata ainult tappa
jalgile saada. Ja kui teda tunnete, siis võiksite meile
abi olla.“

„Uuesti raputas ta pead ja jäi mõtetesse.“

„Teie ei saa aru,“ algas noor naisterahwas wiimaks
ja peale pikemat waitimist jättas juba rahulikult:
„Kui te juba niipalju teate, siis jutustan teile terve
selle loo. Minu nimi on Kamdon.“

„André ja mina oleme mõlemad Glasfisi sündinud. —
prantslased, kuid Sakamaa alamad. Ei või teile ütelda
millest see algas, kuid herra Otto Shuster hoidis meid
oma käpa all. Herra Otto on halb inimene, waga halb.
Kõik sündis kogemata; lord tegin wäikese skitse teie Inglise
kindlustest; André juhtus sellest jutustama. Shuster
ostis pildi. . . ja. . . meie olime waga waeised. . .
Saate ise, aru, mispärast. . . Sest ajast hoidis ta meid
oma käsis. Siin, Hesletonis elas keegi teie suurkõli-
wõie ohwitseridest, maior Dain; kes oma aja juba täis
teentud.“

„Ja mõtles uue suurkõli wälja, ja Inglise sõjaminis-
teerium kawatses sellega katselastmisi toime panna.
Shuster käsutas meid Hesletoni elama, nõudis meilt
maiori joonistuste wargust ja selleks üüris siia maja.
Meid tutwustati. Öpetasin tema wäikesele tütrele
Saksa keelt ja. . . noh, ühe sõnaga, joonistused sattusid
minu kätte, ja ma kopeerisin nad.“

„Ja müüsite Shusterile?“

„Ei, selles ju seisabki terve see asi. Pierre Duprés
segas end wahela. Teie ei tunne teda? . . .“

„Do, ta on üks kõigeparematest Prantsuse walitsuse
jalakuulajatest. Tema oli asjast teada saanud ja ilmus
André juure just sel filmapilgul, kui Shusterile joo-
nistusi müüa tahtsime. Duprés rääkis wennale tema
suguwõimast, palus teda, nimetas äraandjaks, (sest paljud
meie seast wihtawad sakslasi, eht küll nende nime kann-
wad). André andis joonistused Duprés'ile üle, sai selle
wastu Pariisi panga tšeki kakskümne tuhande frangi
peale.“

„Unistasime juba oma alatut teenistust jätta ja Otto
Shusteri wõrgust igawesti pääseda. Kõik see sündis
läinud esmaspäewal. Duprés wiis joonistused Lon-
doni. . .“ Naisterahwas waitis wähe.

„Teispäewa hommikul saime esimese postiga hoiatuse
Duprés' käest. Prantslane kirjutas, et Shusterile kõik
teada olla, ja soovitas wennale Pariisi sõita. Oli tarwis
rutata. Waewalt jõudis André Londoni sõita ja rannik-
kiirrongi peale istuda.“

„Rutuga panin ta asjad summadani, sinna peitis wend
ka rewolwri. André oli ärewil, ta kartis Shusteri ja
lubas rewolwrit kogu aja lastewalmis hoida.“

„Mina pidin temale paari päewa pärast järele sõitma.
Märquandistseks, et ta kiirrongi peale jõudnud, pidi
André, meie majast mööda sõites, taskurätikuga lehwit-

tama. Aimate, mis edasi sündis? Nähtavasti oli Shuster André järele luuranud, enne kui viimane kii-
rongi istunud, kuid ühte kupeesse mu wenuaga ei pää-
senud enam. Seifin läwel ja ptafin. Rong Hgines;
André waatas aknast ja lehwitab rätikut. Mina was-
tafin samuti. Wististi oli Shuster minu liigutust sil-
manud, ja see lasi aimata, et André aknast wälja
waatab ja, järgnewalt hea juhuse teha tappa oli. Kui
rong maja ette jõudis, tuli Andrést wähe eemal olewast
kupee aknast inimese pea ja käsi nähtawale. Midagi
läikis. Sihiti ja — kõlas pauk. Nägin, kuidas wend
wagurisse tagasi longes, kuna Shuster — oo, ma tunda-
sin ta ära! — peitu puges.“

Nüüd sain aru, miks tol ajal kuuli ei leidnud: kuul
oli õnnetu peast siis läbi tunginud, kui ta aknast wälja
waatas.

Hea küll, mul läks korda neiu Kamboni enesega ühes
linna meelitada. Nüüd, oma juttu lõpetades waldas
teda uus mõte. Tema hirm waitis, kättemaksmise plaanid
wõisid tas maad.

„Jah, ma tulen teiega,“ sõnas ta. „Teie politsei
wõib minuga teha, mis tahab, kui nad ainult leiaks Otto
Shuster'i!“

Minus tekkis kahtlus, kuid ei ütelnud talle midagi,
kõik läks nii, nagu arwasin. Kriminaal-politsei pea-
inspektor kuulas elsaslahe tunnistust, jäi wähe aega
mõtetele ja sõnas siis peale waitimist:

„Palun teid siin oodata. Ma sõidan wälisministee-
riumi. See on wäga imelik sündmus, wäga imelik, ja
ma ei wõi ilma juhatuseta mingisuguseid korraldusi teha.“

Tunni aja pärast tuli ta tagasi.

Kaas lehwis tal tujane naeratus ja neiu Kamboni
poole pöördes sõnas:

„Wõib olla, röömustab teid teade, et süüdistus teie
wastu iseenesest ära jääb. Major Dain ei ole sugugi nii
lihtne kui arwasite. Oma joonistused hoidis ta sõja-
ministeeriumis.“

„Aga...“ algas neiu Kambon imestades.

„Teie kopeerisite wana, tähtsufeta joonistusi,“ sõnas
politsei-inspektor kuiwalt wähele, „ja herra Duprés näeb
seda warsti isegi.“

Kambon tõusis järsku toolilt.

„Lähendab,“ hüüdis ta, „André tapeti asjata! Kuid
teie otsite muidugi Shusteri üles? Ah, Inglise
politsei on ju nii karmas! Teie tõmmate ta wõlla?
Jah? Kui teie teda üles ei leia, siis otsin ise...“

Käelikutusega sundis politseiinspektor teda waitimal
„Neiu Kambon,“ ütles ta, „sain käutuse selle eest
hoolitseda, et te wiitamatama Inglise maalt lahtustsite.
Kõik muu ei lähe meile korda. Siis, kes walitsuse sala-
jafets agendiks astub, teeb sellega hädaohtliku sammu.
Teie ja te wend oleksite pidanud sellest teadma.“

„Teie saate aru,“ jätkas ta minu poole pöördes, „et meil
midagi enam teha pole ja sellega kohtulikku uurimist
õpetuks tuleb lugeda.“

„Teie ei tee siis mingisuguseid korraldusi Shusteri
otsimiseks? Teie ei taha minu wäse wenna eest kätte
tafuda!“ hüüdis elsaslane.

Waitides raputasin pead.

„Hea küll siis!“ jätkas naisterahwas ja tahtis weel
midagi juure lisada, kuid politsei-inspektor peatas teda
uuesti karmilt. Nähtavasti ei armastanud ta sala-
kuulajaid.

Ei tea, mis edasi oli. Ainult wiis kuud pärast seda
juhtumist leiti Shuster, Saksa walitsuse salaagent, sur-
nult ühes kitsas Genewa wäikeses.

Talle löödi pussiga selga, ja mulle näib, et see tap-
mine viimane heli oli Porthamptoni saladusest.

Tõtinud A-da K-ro.

(Lõpp.)

Wäljaandja: Toimetuskomisjon.

Wasutataw toimetaja: R. Reinberg.

Kuulutused.

Tunnustaste maksuwjetaks kadumalainud:

Döfk, Aleksander Hansu p., sõjawäest wabast.
tunnistus, wälja antud Wiljandi rahwawäe-
komisjonist (3996)

Wõukas, Aleksander Andrese p., sõjawäest
wabast. tunnistus, wälja antud Wirumaaf.
rahwawäeül. 1920 a. (4547)

Hallik, Jaan Tooma p., isikutunnistus, wälja
antud Kuigatsi wallaw. 19. 12. 19., nr. 218;
hobusepassid: wälja antud Kuigatsi wallaw.
18. 12. 20., nrid 378, 379, 380, 381, 382
ja 383; püsiluba, wälja antud Tartu m.
pol.-ül. mailkuul 1920. (3229)

Rikas, Nikolai Ewa p., isikutunnistus, wälja
antud Kuigatsi wallaw. 30. 12. 19., nr. 443;
rahwawäest wabast. tunnistus, wälja antud

Tartu maakonna rahwawäeül. 12. 12. 20.,
nr. 32239. (3230)

Renneunkampf, Edgar Georgi p., hobusepass.
(5036)

Elias, Joosep Jüri p., isikutunnistus, wälja
antud Wao wallaw. 8. 2. 21., nr. 1651;
hobusepass, wälja antud Wao wallaw. 8.2.21;
nr. 286. (4790)

Kohi, Aleksander Jüri p., sõjaw. wabast. tun-
nistus, wälja antud Läänemaaf. rahwawäe-
kom. 28. 1. 20., nr. 3419. (4945)

Sinterwald, Jaan Andrese p., isikutunnis-
tus, wälja antud Wana-Roosa wallawalits.
30. 11. 19., nr. 207; hobusepass wälja
antud Wana-Roosa wallaw. 10. 1. 21.,
nr. 60. (4262)

Roots, Walter Willemi p., isikutunnistus wälja antud Tallinna linna politf. 2 jsk. 13. 2. 20., nr. 7388; legitimatsiooni-kaart, wälja antud Tartu ülitooli poolt 10. 9. 21., nr. 2361. (2490)

Ermanu = Hermann, August Jaagu p., Sofia okupats. „ausweis“, Tartu maakon. rahwawäe kom. märkusega 14. 7. 19.: § 80 põhjal sõjawäeteenistusse kõlbmatuks tunnustatud. (2490)

Barhow, Anton Aleksandri p., Sofia okupatsiooniaegne „ausweis“, Tartu maakonna rahwawäe-kommissjoni märkusega 12. 7. 19.: § 60 põhjal sõjawäeteenistusse kõlbmatuks tunnustatud. (2490)

Leets, Jaan Liisa p., sõjawäest wabast. tunnistus, wälja antud sõjawäe haigemaja arstide-kommis. 9. 3. 20., nr. 8631/1890. (2490)

Semski, Stepan Mihaili p., ajut. isikutunnistus, wälja antud Tartu linna pol. 23.4.21., nr. 19/6840, siseministeeriumi peatusloaga 17. 7. 21., nr. 13606, maksusega kuni 30. 4. 22. (2490)

Pisagin, Mihail Andrei p., ajutine isikutunnistus wälja antud Tartu linna pol. 6.5.21., nr. 72., peatusloaga 9. 7. 21., nr. 15683, maksusega kuni 5. 5. 22. (2490)

Sandluf, Jaan Tõnu p., jahipüüsiluba, wälja antud raudteewal., nr. 3444. (6818)

Pelba, August Marbi p., isikutunnistus, wälja antud Tallinna linna pol. 2 jsk. 12. 8. 20., nr. 10415; sõjawäest. wabastamise tunnistus, wälja antud 4. jalawäepolgu ülemalt 10. 8. 20., nr. 11851. (6128)

Jaakson, Jaak Jüri p., isikutunnistus, wälja antud Karffi wallaw. 15. 12. 19., nr. 122; hobusepask, wälja antud Karffi wallawalitf. 4. 1. 21., nr. 335.

Unt, Jakob Madise p., rüserwitunnistus, wälja antud 5. rahwawäepolgu ül. 23. 4. 20.

Lukas, Anton Samueli p., isikutunnistus, wälja antud Narwa-Jõesuu politsei jsk. ül. 1919 a.; sõjawäest wabast. tunnistus, wälja antud Narwa linna rahwawäe mobilisatsioonikommisjoni poolt 1919 a.

Ruslep, Woldemar Tooma p., isikutunnistus, wälja antud Wihula wallaw. 19. 10. 20., nr. 1119; sõjaw. wabast. tunnistus, wälja antud 7. jalawäepolgult. (4734)

Turfeldt, Jakob Jaani p., isikutunnistus, wälja antud nr. 124 all ja hobusepask. (4160)

Kritt, Johannes Hansu p., isikutunnistus nr. 1219, lasteriistade kandmise luba nr. 823 ja lasteriistade ning lastemoonaga kauplemise luba nr. 1. (4162)

Lemberg, Aleksander Suhani p., isikutunnistus nr. 351 ja hobusepask nr. 291. (4164)

Puff, Peeter, maasaamise tunnistus. (4259)

Tallinna linna politsei 4. jsk. ülem kuulutab
E. K. P. S. 1030 § põhjal, et 16. märtsil
j. a. kell 10 hommikul müüakse

enampakkumisel

ära Siivalaia tän. nr. 14, krt. 3 August Nassi liikuw warandus: pianino, lauad, toolid, kapid ja peeglid, Tallinna-Haapsalu rahukogu tšiwiljaoskonna 27.580 marga ja otsekoheste maksude peawalitsuse 58.895 marga uudemise rahuldami-
mised. Müümine algab hinnatud hinnast. Asju võib näha oksjonipäewa hommikul.

6052 Poliitsei 4. jsk. ülem S. Kauasepp.

24. märtsil j. a. müüakse

enampakkumisel

Joosep Ulp'i warandusest üks paar uusi pükka tema 1921. a. tulumaksuwõla — 300 marga suuruses — kattets, maksuleht nr. 429 järele.

Läänemaakonna politsei

5070

Märjamaa jaost. ülem

18. märtsil j. a. kell 10 homm. müüakse Kuskema waldas, Järwamaakonnas, Aleksander Mühlbergi päralt olev üks must märahobune, 6 a. wana, hinnatud 27.000 marga peale.

enam- pakkumisel

ära, wiinatrahwi katmiseks 25.000 marga suuruses.

Järwamaakonna politseiülem.

4161

Tallinna linna politsei 4-da jaoskonna ülem kuulutab E. P. S. 1030 § põhjal, et 15. märtsil s. a. kell 10 hommikul müüakse

enampakkumisel

S. Valesna tän. nr. 2, krt. 6, Gustav Hansu p. Pihlakas'e liikuv varandus: vaibad, (teppichid), jaali, söögitoa- ja kabinet- mööblid, 1.300.320 marga tulumaksu- võla katmiseks. Müümine algab hinnatud hinnast. Asju võib näha oksjonipäeva hommikul. 6053

19. märtsil s. a. müüakse Märjamaa politsei jst. ülema kantselei juures

enampakkumisel

Ann Walleri varandusest üks valgetirju lehm, hinnatud 1500 m. peale, Walleri „Margo“ talu pealt liikumata varanduse maksuvõla tasumiseks ühes kuludega.

Läänemaal. politsei Märjamaa jaost. ülem.

5069

17. märtsil 1922 a. kell 12 päeval

müüakse

Kuressaares, Drisjaare maanteel nr. 12 kod. Aleksander Duna pärast olem ühe raudigebega ühehobuse tödwanter oksjoni- teel ära, Aleksander Miheljoni nõudmise tasumiseks. Müügil tulewat wantrit võib näha oksjonipäeval enne müümist. 5148

Saaremaalonna politseiüleml.

Shokolaad

WIVAT

6627

A.-S. „Renommée“
Tallinn, Suur Kompassi t. 40

Räpina paberimabriku kontor

Cartus, Põiktän. nr. 6

Soovitab kõigeodavamate wabrikuhindadega kõitfugu kantselei- tarbeaineid

nii kui: kirjutus- ja kuwatuspaberit, altifaaneseid, lauakartongi, pliitid, sulgesid, tinti jne. Asutustele, kes telliwad 1000 marga ja suurema summa eest, saab hinnalalandus tehtud ja kaup postiga ehk raudteega ära saadetud. Tellimisi wõtawad wastu suusõnaliselt ehk kirjalikult ka kontori osakonnad:

Tallinnas — Wiru tän. nr. 7, l. 3

Pärnus — Riia tän. nr. 56

Tartus — Uueturu tän. nr. 15

5956

PIIRITUSLAKI ja POLITUURIWABRIK

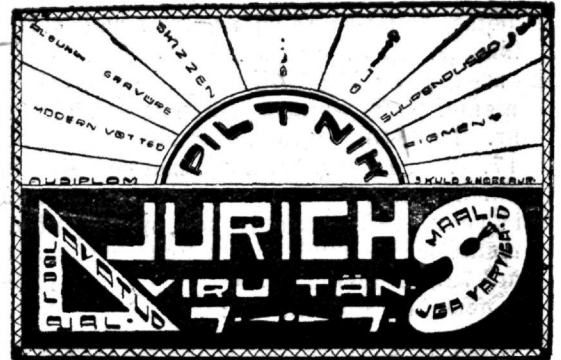
„FORTUNA“

TALLINNAS, Suure Tartumaantel nr. 47-a

Soowitab kaupmeestele ja tööstusele wastawas headuses oma tehases valmistatud

Lakki ja polituuri

6345

B. GOLDMANN

TALLINN

Wiruwärawa puiestee 13

PUDUKAUBA LADU

1573

Allati ajakõrgusel

reisab
Paarikaste
fotogeografia
Kuninga tän., 1

Kellade, kuld- ja hõbe-
asjade ladu

Aug. Tiits,

endine E. LOHAN.

Kinga tänav nr. 1.

Soovitab kõiksugu tasku- ja seinakellasid kõigeparematest wabrikutest, kuld- ja hõbeasju; maitserikas töö, mõõdukad hinnad ja korralik talitns.

Kabaree „de Russie“

Esimeseklassi restoraan.

Igapäew kella 1—5
● lõunad. ●

Lõunaaegadel **KONTSERT.**

Õhtul kella 10

intiim - kabaree

rahwuswaheliste artistide poolt.

Sisseminek maksuta.

Klaweril G. KOMAROW.

Direktor R. KRONTHAL.

6631

KAUBAMAJA

Hermann REIWAS Tallinnas

Maakri tän. № 2, oma majas

soovitab suures wäljawalikus kõiksugu

riide- ja pudukaupa

suurel ja väikesel mõõdul (en gros & en detail)

ajakohaste hindadega.

1575

E. T. K.

Eesti Tarvitajate Keskühisus

Tallinnas, Wiruäärava puiestee № 15.

Üleriikline ühistegeliste ettevõtete suurkaubandusline keskkoh.

Liikmeid 250 ühisust, 100.000 liikme ja üle 300.000 tarvitajaga.

Muretses ja müüs kaupe:

1917 a.	Rbl.	1.862.000.—
1918 a.	Emk.	4.269.000.—
1919 a.	„	38.418.000.—
1920 a.	„	210.971.000.—
6632 1921 a.	„	850.000.000.—

Uusi liikmeid võetakse vastu ja antakse nõu uute ühisuste asutamiseks.

LIKÖÖRI- JA NAPSI-WABRIK

O./Ü. „VERITAS“

DUNKRI TÄNAW 4. TALLINN. KÖNETRAAT 13-17.

LIKÖÖRID, NAPSID, KONJAK, RUMM

J. N. E. J. N. E.

OMA DESTILLATUUR.

≡ 1921 AASTAL KAKS I. AUHINDA SAANUD. ≡

6630